

คู่มือการผลิตผลงานวิจัย
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้

จัดทำโดย
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ประกอบการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของกรมป่าไม้
หมวด 6 การจัดการกระบวนการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของกลุ่มมือการผลิตผลงานวิจัย	1
คำจำกัดความ	2
หน้าที่ความรับผิดชอบ	2
Work Flow ของกระบวนการผลิตผลงานวิจัย	3
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	5
1. การเขียนข้อเสนอแผนงาน/โครงการวิจัย	5
2. แนวทางการประเมินผลแผนงานวิจัย ประกอบการเสนอของบประมาณ	11
3. แนวทางปฏิบัติในการจัดสรรงบประมาณแผนงาน/โครงการวิจัย	16
4. การติดตามและประเมินผล	17
5. การเขียนรายงานผลการวิจัย	19
6. การเขียนบทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่หรือจัดทำเป็นองค์ความรู้	20
บรรณานุกรม	22
ภาคผนวก	23

คู่มือการผลิตผลงานวิจัย สำนักวิจัยและพัฒนการป่าไม้ กรมป่าไม้

คำนำ

สำนักวิจัยและพัฒนการป่าไม้ไม่มีภารกิจสำคัญในการศึกษา วิจัย และพัฒนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ มีพันธกิจหลักในการศึกษาวิจัย ด้านการจัดการ การปลูก และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ และนำผลงานวิจัยที่ได้ไปถ่ายทอดสู่ภาคประชาชน อันจะก่อให้เกิดอาชีพ และอุตสาหกรรมที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้ ตั้งแต่อุตสาหกรรมภายในครัวเรือนไปจนถึงอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยในการผลิตผลงานวิจัยในแต่ละปีงบประมาณสำนักวิจัยและพัฒนการป่าไม้ ได้มีการจัดทำปฏิทินและขั้นตอนในการดำเนินการเสนอโครงการวิจัย และพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการวิจัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและบูรณาการงานวิจัย เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง อันจะเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงของทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งจะส่งผลให้ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

การจัดทำคู่มือการผลิตผลงานวิจัย มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการผลิตผลงานวิจัยและการเสนอโครงการวิจัยให้กับนักวิจัย
2. เพื่อให้การดำเนินการผลิตผลงานวิจัยของสำนักวิจัยและพัฒนการป่าไม้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง ตรงต่อเวลา ได้มาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และสามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
3. เพื่อให้ นักวิจัยสามารถเขียนโครงการวิจัยและรายงานวิจัยได้อย่างเป็นระเบียบ และมีมาตรฐานเดียวกัน

ขอบเขตของคู่มือการผลิตผลงานวิจัย

คู่มือการผลิตผลงานวิจัยนี้ครอบคลุมขั้นตอนตั้งแต่กระบวนการจัดทำโครงการวิจัยของผู้เสนอโครงการวิจัยเพื่อประกอบการพิจารณา กระบวนการตรวจสอบโครงการวิจัยของคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยที่จัดตั้งขึ้นโดยสำนักวิจัยและพัฒนการป่าไม้ รวมไปถึงกระบวนการศึกษาวิจัย การอนุมัติแผนปฏิบัติงานโครงการวิจัย และกระบวนการเขียนผลงานวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยทั้งรุ่นใหม่และรุ่นเก่า รวมไปถึงคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยสามารถนำไปประกอบในการพิจารณาได้โดยง่าย

คำจำกัดความ (Definitions)

วช. = สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

สวพ. = สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

กวจ. = คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอและติดตามผลโครงการวิจัย

ผอ.สวพ. = ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

อ.ปม. = อธิบดีกรมป่าไม้

หน.วจ. = หัวหน้าแผนการวิจัย

หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibility)

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ : ผู้อนุมัติแผนการปฏิบัติงานโครงการวิจัย

ผู้อำนวยการกลุ่มงานทุกกลุ่มงาน : ผู้พิจารณาและตรวจสอบโครงการวิจัยและแผนการปฏิบัติงานโครงการวิจัย

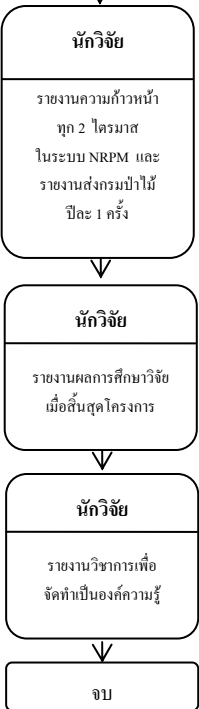
นักวิชาการป่าไม้ นักวิทยาศาสตร์ และนักวิจัย ของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ : ผู้เสนอโครงการวิจัย

Work Flow ของการบวนการผลิตผลงานวิจัย

ขั้นตอน	ระยะเวลา	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<pre> graph TD Start([เริ่มต้น]) --> A[ผอ.สวพ. และ กวจ. กำหนดยุทธศาสตร์ งานวิจัย สวพ.] A --> B[ผอ.กลุ่มงาน และ หัวหน้างาน วางแผนและ กำหนดทิศทาง โครงการวิจัย] B --> C[นักวิจัย เขียน โครงการวิจัย] C --> D{ผอ.กลุ่ม พิจารณา} D -- No --> C D -- Yes --> E{กวจ. พิจารณา} E -- No --> D E -- Yes --> F[ผอ.สวพ. เสนอโครงการวิจัยส่ง วช.] F --> G{วช. พิจารณา} G -- No --> E G -- Yes --> H[ปม. ตั้งค่าขอ งบประมาณไปยัง สำนักงบประมาณ] </pre>	<p>ม.ค. – พ.ค.</p> <p>มิ.ย.</p> <p>ก.ค. – ส.ค.</p> <p>ก.ย. – พ.ย.</p> <p>ก.พ. – มี.ค.</p>	<p><u>พิจารณาข้อมูล</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ยุทธศาสตร์การ พัฒนา ประเทศตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและยุทธศาสตร์การ วิจัยของชาติ กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วน ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ การวิจัยของชาติ โครงการวิจัยกับนโยบาย รัฐบาล <ul style="list-style-type: none"> นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่ม ดำเนินการในปีแรก นโยบายระยะการบริหาร ราชการ 4 ปี ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ของกรมป่าไม้ ยุทธศาสตร์ของสำนักวิจัย และพัฒนาการป่าไม้ <p>โดย จัด ทำ แผน งาน / โครงการวิจัยจากประเด็นปัญหา ที่สำคัญ นำไปจัดทำแผน/โครงการวิจัย โดยแต่ละกลุ่ม งานอาจทำแผนงานโครงการ เพื่อตอบสนองภารกิจของกลุ่ม หรืออาจบูรณาการกับกลุ่มงาน อื่น หน่วยงานภายในและ ภายนอก เพื่อความสมบูรณ์ของ งานวิจัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ นโยบายยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ยุทธศาสตร์สำนักวิจัยและ พัฒนาการป่าไม้ แบบฟอร์มข้อเสนอ โครงการวิจัยตามข้อเสนอของ วช.

ขั้นตอน	ระยะเวลา	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<pre> graph TD A[สำนักงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ] --> B{ผอ.กลุ่มงาน พิจารณางบประมาณ ในแต่ละชุดโครงการ} B -- No --> C[นักวิจัย] B -- Yes --> D{หน.วจ. พิจารณา งบประมาณ} D -- No --> C D -- Yes --> E[งานแผนงานฯ จัดทำแผนปฏิบัติงาน และงบประมาณ] E --> F[กรมป่าไม้ อนุมัติแผนปฏิบัติงาน และงบประมาณ] F --> G[นักวิจัย จัดทำแผนการ ปฏิบัติงานและ แผนการใช้จ่ายเงิน] G --> H{ผอ.สวพ. พิจารณา} H -- No --> C H -- Yes --> I[นักวิจัย ปฏิบัติงาน โครงการวิจัย] </pre>		<p>การจัดสรรงบประมาณพิจารณาโดยพิจารณาจากโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจาก วช. สำหรับแผนงาน/โครงการที่ วช. ไม่ให้ความเห็นชอบ แต่หากว่ากรมป่าไม้พิจารณาว่าแผนงาน / โครงการวิจัยมีความจำเป็นอย่างซึ่งต้องทำเนื่องจากเป็นภารกิจโดยตรง หรือเป็นนโยบายเร่งด่วนขอกรมป่าไม้ อาจมีการจัดสรรงบประมาณให้ได้</p> <p>งานแผนงานและงบประมาณ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ จัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตาม ตามแบบ ปม. 101 – 104</p> <p>นักวิจัยจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามแบบ วจ 101 - 102</p>	<p>แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ปม. 101 - 104</p> <p>แบบฟอร์มการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการเบิกจ่ายงบประมาณตามแบบ วจ 101 - 102</p>

ขั้นตอน	ระยะเวลา	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<div style="text-align: center;"> </div>		<p>สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ มีการติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการวิจัยโดยให้แต่ละแผนงาน รายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์</p>	<p>รายงานความก้าวหน้าผ่านระบบ NRPM ทางเว็บไซต์ของ วช.</p>

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

1. การเขียนข้อเสนอแผนงาน/โครงการวิจัย

1.1 การพิจารณาประเด็นในการจัดทำแผนงาน/โครงการวิจัย ควรมีความสอดคล้องกับ

- 1.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10
- 1.1.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551 – 2553)
- 1.1.3 นโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลปัจจุบัน
- 1.1.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
- 1.1.5 นโยบายของแหล่งทุนต่างๆ เช่น กระทรวง มหาวิทยาลัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สภาวิจัยแห่งชาติ (วช.) และหน่วยงานต่างๆ
- 1.1.6 ความเร่งด่วนของปัญหา ผลกระทบทางบวกและทางลบต่อสถานะเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย ความสามารถในการแข่งขันของสังคม ความยากจนของประชาชน เสถียรภาพของประเทศ ฯลฯ
- 1.1.7 ยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงาน

1.2 การเขียนชื่อเรื่องงานวิจัย

1.2.1 ลักษณะของชื่อเรื่องงานวิจัย

- 1) กะทัดรัด มีความชัดเจนในตัวเอง
- 2) เห็นลักษณะของตัวแปร กลุ่มตัวอย่าง และขอบเขตของการวิจัย
- 3) ภาษาที่ใช้ต้องเป็นภาษาที่เชื่อถือได้ในวิชาชีพนั้น ๆ
- 4) เป็นประโยคที่สมบูรณ์ ข้อความ หรือวลีก็ได้

1.2.2 คำที่นิยมเขียนเป็นคำขึ้นต้นของชื่อเรื่อง ได้แก่

- 1) การศึกษา.....
- 2) ผลการใช้.....
- 3) การสร้าง หรือ การพัฒนา.....
- 4) การเปรียบเทียบ.....

1.3 หลักการเขียนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1.3.1 ควรสรุปเป็นคำพูด

1.3.2 ควรเขียนให้ต่อเนื่องเกี่ยวโยงกันตลอด

1.3.3 ไม่ควรเขียนเรียงตามปีที่พิมพ์/วิจัย หรือ เรียงตามชื่อผู้เขียน แต่ควรเรียบเรียงใหม่ตามแนวคิด และตัวแปรที่ศึกษา โดยระบุความสำคัญ และความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ

1.3.4 ควรแบ่งกลุ่มหรือประเภทเนื้อหาที่นำมาอ้างอิง จัดให้เป็นหมวดหมู่

1.3.5 ทฤษฎี แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่นำมาเขียนหรืออ้างอิง ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ศึกษาโดยตรง

1.3.6 ควรมีการสรุปประเด็นหรือหัวเรื่องที่น่าเสนอทุกเรื่อง ตามแนวคิดของผู้วิจัยเอง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในหัวเรื่องนั้นๆ

1.3.7 ควรมีการอ้างอิงอย่างถูกต้อง และชัดเจน

1.4 การเขียนความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

1.4.1 แนวในการเขียนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) เริ่มจากสภาพปัจจุบันของสิ่งที่จะวิจัย
- 2) ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับสิ่งที่จะวิจัย

1.4.2 ตรงประเด็น และชี้ให้เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะวิจัย ไม่ควรเขียนเยิ่นเย้อ และนอกเรื่อง เพราะจะทำให้ผู้อ่านไขว้เขวได้

1.4.3 มีข้อมูลอ้างอิง เพื่อความน่าเชื่อถือ การมีข้อมูลอ้างอิงจะทำให้งานวิจัยมีคุณค่า และบางครั้งทำให้การเขียนมีความสละสลวย มีเหตุมีผล

1.4.4 มีความต่อเนื่องกัน ในแต่ละย่อหน้าผู้เขียนต้องเขียนให้ต่อเนื่องกัน ห้ามเขียนวกไปวนมา โดยต้องยึดหลักการเขียนตามข้อ 1.4.1

1.4.5 สรุปเหตุผลที่ผู้วิจัยจะศึกษา ในส่วนสุดท้ายของความสำคัญและที่มาของปัญหาของการวิจัย ในส่วนนี้นิยมใช้คำว่า “จากที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ หรือ ศึกษา...”

1.5 การเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.5.1 หลักการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

- 1) สอดคล้อง/สัมพันธ์ กับชื่อเรื่องการวิจัย
- 2) ระบุอย่างชัดเจนว่าต้องการศึกษาอะไร กับใคร ที่ไหน
- 3) ถ้าเรื่องที่วิจัยเกี่ยวข้องกับตัวแปรหลาย ๆ ตัว ควรเขียนแยกเป็นข้อ ๆ
- 4) ภาษาที่ใช้ต้องเข้าใจง่าย และแจ่มชัดในตัวเอง
- 5) สามารถเก็บข้อมูลได้ ประเด็นนี้สำคัญมาก เพราะถ้าเขียนแล้ว ผู้วิจัยไม่รู้ หรือ ไม่สามารถที่จะเก็บข้อมูลได้ จะทำให้การวิจัยประสบความล้มเหลวได้

1.5.2 คำที่ใช้ขึ้นต้นในการเขียนวัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษา.....
- 2) เพื่อพัฒนา.....
- 3) เพื่อเปรียบเทียบ.....
- 4) เพื่อสร้าง หรือ เพื่อพัฒนา.....

1.6 การเขียนสมมุติฐานการวิจัย

1.6.1 หลักการกำหนดและทดสอบสมมุติฐาน

- 1) มีข้อมูลพอเพียงเกี่ยวกับตัวแปร และ ความสัมพันธ์ของตัวแปร จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Samples, not populations, are used.)
- 3) ผู้วิจัยต้องการจะใช้วิธีการ การทดสอบสมมุติฐาน
- 4) เป็นตัวชี้ในการออกแบบการวิจัย สมมุติฐานที่ดีจะเสนอแนะ (อย่างอัตโนมัติ) ว่าแบบแผนการวิจัยเป็นแบบใด จึงจะเหมาะสมกับปัญหาที่ศึกษา เช่นจะใช้กลุ่มตัวอย่างก็กลุ่ม สุ่มหรือไม่ ดำเนินการทดลองอย่างไร ใช้สถิติอะไรทดสอบ เป็นต้น

1.6.2. หลักการเขียนสมมุติฐานการวิจัย

- 1) งานวิจัยจะมีสมมุติฐานการวิจัย เมื่อวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นการเปรียบเทียบ หรือมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบ
- 2) ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่รู้จักกันทั่วไป หรือ มีทฤษฎี งานวิจัยรองรับ
- 4) ถ้ามีข้อมูลสนับสนุนพอเพียง ให้ตั้งสมมุติฐานว่า “สูงกว่า/น้อยกว่า” ในทางตรงกันข้าม ถ้ามีข้อมูลสนับสนุนน้อย หรือไม่มีข้อมูลสนับสนุน ให้ตั้งสมมุติฐานว่า “แตกต่างกัน”
- 5) ใช้คำที่เข้าใจง่าย ชัดเจน เป็นข้อความที่คนทั่วไปเข้าใจได้ตรงกัน

1.7 การเขียนประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.7.1 เขียนประโยชน์ที่ได้รับโดยตรงมากที่สุด ไปหาประโยชน์น้อยที่สุดจากการวิจัย

1.7.2 เขียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสิ่งที่วิจัย ไม่เขียนล้อเลียนวัตถุประสงค์ แต่ควรเขียนในลักษณะว่า เมื่อทราบความแตกต่างแล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ ในแง่การเสริมสร้างความรู้ หรือการใช้ผลอย่างไร

1.7.3 ไม่ขยายความเกินความเป็นจริง ต้องอยู่ในขอบข่ายของวัตถุประสงค์ที่ศึกษาเท่านั้น

1.8 การเขียนการกำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.8.1 หลักการกำหนดกลุ่มประชากร มีดังนี้

- 1) เป็นใคร
- 2) อยู่ที่ใด
- 3) มีจำนวนเท่าใด

1.8.2 หลักการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

- 1) เป็นใคร
- 2) อยู่ที่ใด
- 3) มีจำนวนเท่าใด
- 4) สุ่มอย่างไร

1.9 การเขียนแผนการวิจัย

1.9.1 ความหมายของแบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัย (Research Design) เป็นแผนงาน (Plan) ในการวิจัยเพื่อให้ได้ผลที่ถูกต้อง หรือเที่ยงตรง (Validity) และประหยัดทั้งงบประมาณ เวลาและแรง

แบบแผนการวิจัย เป็นแนวกำหนดแผนการดำเนินงานการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยรูปแบบของการวิจัย ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าและการดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล เพื่อให้ผลงานวิจัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.9.2 ข้อควรพิจารณาในการออกแบบแผนการวิจัย

- 1) ข้อมูลที่ต้องการ พิจารณาจากวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า
- 2) แหล่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ลักษณะของข้อมูลเป็นข้อมูล Primary data หรือ Secondary data
- 4) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะอย่างไร อยู่ที่ใด และต้องใช้วิธีการสุ่มแบบ
- 5) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 6) วิธีการเก็บข้อมูล ต้องพิจารณาว่าเป็นการวิจัยแบบทดลอง สัมภาษณ์หรือวิธีอื่น

- 7) การวิเคราะห์ข้อมูลต้องพิจารณาว่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นเชิงบรรยายหรือ
อ้างอิง

1.9.3 ประโยชน์ของการออกแบบแผนการวิจัย

ถูกต้อง

- 1) ช่วยให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกรูปแบบการวิจัย และการควบคุมตัวแปรต่างๆ ได้
- 2) ช่วยชี้แนะในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ช่วยชี้ในการกำหนด และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 4) ช่วยชี้แนวทางเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล
- 5) ช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดงบประมาณกำลังคนและระยะเวลาที่ทำการวิจัย
- 6) ช่วยทำให้ผู้วิจัยและผู้ร่วมงานวิจัย ได้พิจารณาว่าจะนำผลของการวิจัยมาสร้าง
เป็นทฤษฎีหรือสรุปอ้างอิงได้มากน้อยเพียงใด

1.9.4 แบบแผนการวิจัย (Types of Group Designs)

แบบแผนการวิจัย มี 3 แบบ คือ

- 1) แบบก่อนจะมีแบบวิจัยเชิงทดลอง (Pre - experimental designs)
- 2) แบบวิจัยเชิงทดลอง (True experimental designs)
- 3) แบบกึ่งทดลอง (Quasi - experimental designs)

1.9.5 แนวทางเลือกแบบแผนการวิจัยให้เหมาะสมกับปัญหาวิจัย

- 1) ต้องการสรุปพาดพิงไปยังประชากรอื่น หรือสถานการณ์อื่นหรือไม่
- 2) ต้องมีการทดสอบก่อน (Pretest) หรือไม่
- 3) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) และ ตัวแปรทดลอง (Treatment) ต้องสุ่มหรือไม่
- 4) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่มหรือมากกว่า เพื่อเปรียบเทียบกันหรือไม่
- 5) มีกลุ่มควบคุมที่ไม่เท่าเทียมกันอยู่หรือไม่
- 6) มีการใช้ตัวแปรทดลอง (Treatment) ซ้ำหรือไม่
- 7) มีปัญหาเกี่ยวกับการทดลองก่อนการทดลองหรือไม่

1.9.6 การประเมินแบบแผนการวิจัย

- 1) แบบแผนการวิจัย สามารถนำไปสู่การตอบปัญหา หรือ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่าง
ชัดเจน โดยไม่มีข้อโต้แย้งหรือไม่
- 2) แบบแผนการวิจัย สามารถนำไปสู่การทดสอบสมมุติฐานได้หรือไม่
- 3) แบบแผนการวิจัย สามารถนำข้อค้นพบที่ได้สรุปเป็นทฤษฎี หรือหลักทั่วไป
หรือไม่
- 4) แบบแผนการวิจัย สามารถควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน รวมทั้งความคลาดเคลื่อนอื่น
ๆ ไม่ให้เกิดขึ้นเพื่อให้เหลือน้อยที่สุดหรือไม่

- 5) แบบแผนการวิจัย สามารถชี้แนะวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลหรือไม่
- 6) แบบแผนการวิจัย มีความเที่ยงตรงทั้งภายในและภายนอกหรือไม่
- 7) แบบแผนการวิจัย สอดคล้องกับแรงงาน เวลา และ ทุนทรัพย์ของผู้วิจัยหรือไม่ ถ้าเป็นแบบการวิจัยเชิงทดลอง จะต้องพิจารณาในสิ่งต่อไปนี้เพิ่มเติมจากหลักทั่วไปอีก
- 8) แบบแผนการวิจัย มีกลุ่มไว้สำหรับเปรียบเทียบหรือไม่ ถ้ามีกลุ่มเปรียบเทียบ ได้มีการจัดกลุ่มสำหรับเปรียบเทียบ ให้มีคุณลักษณะและคุณสมบัติเช่นเดียวกับ กลุ่มที่ต้องการศึกษาหรือไม่
- 9) แบบแผนการวิจัย มีการควบคุม และมีหลักในการแบ่งกลุ่ม ต้องการศึกษากับกลุ่มเปรียบเทียบหรือไม่
- 10) แบบการวิจัย สามารถวัดความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองเป็นรายบุคคลได้หรือไม่

1.10 การเขียนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.10.1 เครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงทดลอง ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.10.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบประเมินค่าแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

1.11 การเขียนวิธีการวิจัย

ในส่วนนี้อาจกล่าวถึงสิ่งต่อไปนี้

1.11.1 หลักการเลือกวิธีการวิจัย และการเลือกสถานที่ทดลองหรือศึกษา เพื่อให้ได้ผลตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้แต่แรก

1.11.2 เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย ในตอนนี้ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าดำเนินการค้นคว้าทดลองอย่างไร และรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีใด

1.11.3 วิธีจัดการกับข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการทดลองและเทคนิคต่าง ๆ ในข้อ (1.11.2) นั้นแล้ว แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนจัดการกับข้อมูลอย่างไร อาจจะเป็นวิธีคำนวณตามแนววิชาสถิติ หรืออาจเป็นวิธีสันนิษฐานตามหลักตรรกศาสตร์

1.12 การเขียนสถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มี 2 ประเภท คือ สถิติบรรยาย และ สถิติอ้างอิง โดยที่สถิติบรรยาย เป็นสถิติที่ใช้ในการสรุปข้อมูล สถิติบรรยาย ได้แก่ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และค่าฐานนิยม ซึ่งเป็นการหาค่าตัวกลางที่คิดว่าจะเป็นตัวแทนของข้อมูลชุดนั้นๆ การวัดการกระจาย ประกอบด้วย พิสัย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวน เป็นการหาการกระจายของข้อมูล ส่วนสหสัมพันธ์ เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร ว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด และสัมพันธ์กันในทิศทางใด

ส่วนสถิติอ้างอิง เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบข้อมูล เพื่อการอ้างอิงไปยังประชากร สถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุด เช่น การทดสอบคะแนนเฉลี่ย กับ คะแนนที่กำหนดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว หรือ การทดสอบก่อนและหลัง จะใช้สถิติ t-test แบบ Dependent แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จะใช้สถิติ t-test แบบ Independent เมื่อหาค่า t ได้เรียบร้อยแล้วให้นำค่าที่หาได้ไปเปรียบเทียบกับค่า t ในตาราง ถ้าค่า t ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ ค่า t ในตาราง แสดงว่า ข้อมูล 2 ชุดนั้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ถ้าค่า t ที่คำนวณได้น้อยกว่าค่า t ในตาราง แสดงว่า ข้อมูล 2 ชุดนั้น ไม่แตกต่างกัน กรณีที่มีข้อมูลมากกว่า 2 ชุด สถิติที่ใช้ในการทดสอบ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance หรือ ANOVA) เป็นวิธีที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย นิยมใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป การวิเคราะห์ความแปรปรวนนิยมใช้ One-way ANOVA และ Two-way ANOVA โดยที่ One-way ANOVA เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนที่มีตัวแปรตาม 1 ตัว ตัวแปรอิสระ 1 ตัว มีหลายระดับ ส่วนการทดสอบด้วย Two-way ANOVA เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน ที่มีตัวแปรตาม 1 ตัว ตัวแปรอิสระ 2 ตัว หลายระดับ ถ้าข้อมูลเป็นความถี่ หรืออยู่ในระดับนามบัญญัติ จะทดสอบด้วยไคสแควร์ ซึ่งมี 2 ประเภท คือ Chi – square goodness-of – fit ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม ซึ่งมีหลายประเภท และ การทดสอบความเป็นอิสระ (Chi – square test of independence) ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มหรือมากกว่า

2. แนวทางการประเมินผลแผนงานวิจัย ประกอบการเสนอของบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ได้เสนอแนะแนวทางการประเมินผลแผนงานวิจัยสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ทางวิชาการและงบประมาณ รวมทั้งการจัดเรียงลำดับความสำคัญของแผนงานวิจัยที่เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเห็นสมควรให้แต่ละหน่วยงานจัดตั้งคณะกรรมการ / คณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ประเมินผลแผนงานวิจัยก่อนทำการวิจัย และจัดเรียงลำดับความสำคัญ (priority) แล้วส่งผลการประเมินผลพร้อมแบบแสดงแผนความต้องการภาพรวมงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณ ให้ วช. เพื่อดำเนินการต่อไป

แนวทางการประเมินผลแผนงานวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ความสอดคล้อง [10 คะแนน]

2.1.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ
- 3) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและการสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 5) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ

2.1.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ มีความสอดคล้องกับนโยบายและ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ เพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 1) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
- 2) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม
- 3) การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางวิชาการ และทรัพยากรบุคคล
- 4) การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม

2.1.3 กลุ่มเรื่องที่ควรวิจัยเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ซึ่งประกอบด้วย 12 กลุ่มเรื่อง ดังนี้

- 1) การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ความมั่นคงของรัฐและการเสริมสร้างธรรมาภิบาล
- 3) การปฏิรูปการศึกษา
- 4) การจัดการน้ำ
- 5) ภาวะโลกร้อนและพลังงานทางเลือก
- 6) การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้า
- 7) การป้องกันโรคและการรักษาสุขภาพ
- 8) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ
- 9) เทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่ออุตสาหกรรม
- 10) การบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- 11) สังคมผู้สูงอายุ
- 12) ระบบโลจิสติกส์

2.1.4 นโยบายรัฐบาล มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลเพียงใด ซึ่งประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้

- 1) นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการ คือ
  - 1.1) การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ภาคประชาชนและเอกชนในการลงทุนและการบริโภค
  - 1.2) การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน
  - 1.3) การลดภาระค่าครองชีพของประชาชน
- 2) นโยบายระยะการบริหารราชการ 3 ปี ของรัฐบาล จำนวน 7 นโยบาย คือ
  - 2.1) นโยบายความมั่นคงของรัฐ
  - 2.2) นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต
  - 2.3) นโยบายเศรษฐกิจ
  - 2.4) นโยบายที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
  - 2.5) นโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และนวัตกรรม
  - 2.6) นโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
  - 2.7) นโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ให้ประเมินผลในภาพรวมว่า แผนงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับหลายยุทธศาสตร์ และกลุ่มเรื่องเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ควรจะได้รับความเห็น ความสอดคล้องสูงกว่าแผนงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่น้อยกว่า ทั้งนี้ หน่วยงาน ภาครัฐอาจนำความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของหน่วยงานของตน (แผนปฏิบัติการ 4 ปี) มาร่วม พิจารณาประเมินผลแผนงานวิจัยได้ โดยมีคะแนนรวมสูงสุด ไม่เกิน 10 คะแนน

2.2 คุณค่าทางปัญญาของแผนงานวิจัย [60 คะแนน]

2.2.1 ปัจจัยการวิจัย (input) [20 คะแนน]

- 1) หัวเรื่องของการวิจัยน่าสนใจ เป็นประเด็นเร่งด่วน (hot issue) ที่มีความสำคัญและจำเป็น ต้องทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนเพียงใด
- 2) วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมหรือไม่
- 3) มีศักยภาพสูงในการเป็นศูนย์กลาง (hub) เพื่อพิจารณาศักยภาพของหน่วยงานวิจัยหลักที่ รับผิดชอบแผนงานวิจัย รวมทั้งศักยภาพในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง หรือศูนย์ ประสานงานกลางกับหน่วยงานวิจัยอื่นทั้งในและต่างประเทศเพียงใด
- 4) การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน/ภาคประชาชน เป็นงานวิจัยที่มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ หลายหน่วยงานภายใต้เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน ซึ่งอาจประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน/ภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง โดยร่วมกันคิด ร่วมกันทำการวิจัยและพัฒนาเป็นคณะ ทั้งในประเทศและต่างประเทศในเชิงหุ้นส่วน (partnerships) โดยการสมทบค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา

และมีส่วนร่วมในการนำผลการวิจัยและพัฒนาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนาประเทศ
 อย่างเป็นรูปธรรมเพียงใด

5) โครงสร้างคณะผู้บริหารแผนงานวิจัยและคณะผู้วิจัย มีความเหมาะสมและมีความ
 พร้อมคือครอบคลุมทุกสาขาวิชาการหรือกลุ่มวิชาในเรื่องที่วิจัยเพียงใด

5.1) แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของคณะผู้วิจัยที่จะทำการวิจัยได้สำเร็จ

5.2) มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการวิจัย และมีความเหมาะสมกับภาระหน้าที่
 ที่กำหนดไว้ในแผนงานวิจัย

5.3) เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการด้านการวิจัย

5.4) อุทิศเวลาให้กับการทำการวิจัยตลอดแผนงานวิจัย

5.5) มีจรรยาบรรณนักวิจัย (ผนวก 10) และความรับผิดชอบสูง (ไม่มีประวัติติด
 ค้างการส่งรายงานการวิจัย/การเงิน)

6) สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการทำการวิจัย เพื่อ
 เป็นการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือไม่

7) มีผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการตรวจเอกสารอ้างอิงอย่างสมบูรณ์เพียงใด

7.1) แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ ทฤษฎี สมมุติฐาน หรือกรอบ
 แนวความคิดเดิมที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงความเกี่ยวเนื่องและความสัมพันธ์ของเรื่องที่จะทำการวิจัยกับ
 ผลการวิจัยอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ให้เห็นว่าจะใช้สนับสนุนหรือเป็นแนวทางในการวิจัย

7.2) มีการอ้างอิงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้องตามระบบ
 สากลนิยม

8) จัดทำแผนการดำเนินงานตลอดแผนงานวิจัยได้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพียงใด

8.1) ระบุขั้นตอน และระยะเวลาทำการวิจัยของแผนงานวิจัยโดยละเอียด และ
 เหมาะสมกับเวลาและสถานที่

8.2) แสดงความพร้อมในการทำการวิจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์
 และเพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล

9) มีความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์ ในการทำการวิจัยหรือไม่

9.1) เหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขของสังคม และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับแผน
 งานวิจัย

9.2) ระบุสถานที่ทำการวิจัย ทั้งในห้องปฏิบัติการ เรือนทดลอง/ภาคสนามหรือ
 สถานที่เก็บตัวอย่างให้ชัดเจน เหมาะสมกับงานวิจัย

9.3) ความพร้อมของอุปกรณ์ที่จะใช้ทำการวิจัย มีความเหมาะสมและตรงกับ
 งานวิจัย

10) งบประมาณที่ใช้ทำการวิจัยมีความเหมาะสมหรือไม่

2.2.2 กระบวนการวิจัย (process) [20 คะแนน]

1) แสดงกระบวนการวิจัยที่มีความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี สมมุติฐาน หรือกรอบแนวคิดการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง โดยการแสดงความสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างแผนงานวิจัยย่อย/โครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย เพื่อเน้นให้เห็นเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเดียวกันอย่างไร

2) ระบุกลยุทธ์โดยเชื่อมโยงขั้นตอนการทำการวิจัยอย่างสมบูรณ์ ถูกต้อง ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักเพียงใด

3) แสดงแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี หรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายหรือส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาขั้นต่อไป หรือการบริหารงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยระบุกลุ่มเป้าหมาย วิธีการถ่ายทอด ระยะเวลา สถานที่ ฯลฯ ให้ชัดเจน และมีการเสนอของงบประมาณในส่วนนี้ด้วยหรือไม่

2.2.3 ผลผลิตการวิจัย (output) [20 คะแนน]

1) งานวิจัยที่จะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ เช่น ด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการพาณิชย์ และการสร้างคุณค่าเพิ่มทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การสร้างปัญญาให้ประชาชนในประเทศฉลาดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ฯลฯ ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย และพัฒนาอย่างเป็นระบบและครบวงจรตามรูปแบบ ห่วงโซ่มูลค่า (value chain) ด้วยเพียงใด

2) แสดงผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดการวิจัยได้ชัดเจนเพียงใด

3) ระบุกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับประโยชน์ และผลกระทบจากผลงานวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งสนองตอบยุทธศาสตร์ใดในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2554) และนโยบายรัฐบาล ทั้งนี้อาจรวมถึงยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน (แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี) ด้วยเพียงใด

4) แสดงจำนวนนักวิจัยรุ่นใหม่ที่เกิดจากการทำการวิจัยนี้หรือไม่

2.3 ผลกระทบของแผนงานวิจัย (impact) [30 คะแนน]

2.3.1 ผลลัพธ์ (outcome) ของแผนงานวิจัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นตัวคูณ (multiplier) ที่ส่งผลสะท้อนสูง ในเชิงผลกระทบต่อสังคม ชาติ และนานาชาติเป็นอย่างมาก ซึ่งผลกระทบของงานวิจัย อาจจะแสดงในเชิงปริมาณ หรือเป็นงานวิจัยที่มีการต่อยอด และใช้ต้นทุนต่ำ แต่ได้ผลตอบแทนสูง หรือเป็นงานวิจัยที่ผลิตได้ปริมาณมากและตรงตามความต้องการของตลาด ทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงตามไปด้วยหรือไม่เพียงใด

2.3.2 งานวิจัยได้พัฒนาเชื่อมโยงจากท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาไทยและมีแนวโน้มจะสามารถขยายการพัฒนาไปสู่ระดับประเทศ และนานาชาติได้หรือไม่

2.3.3 ผลลัพธ์ของงานวิจัยจะทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ หรือไม่

2.4 ปฏิทินการพิจารณาข้อเสนอแผนงาน/โครงการวิจัยของ วช.

2.4.1 วช. ทำหนังสือแจ้งกรมป่าไม้ ให้จัดทำรายละเอียดประกอบการเสนอของบประมาณแผ่นดินประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรี(ประมาณเดือนสิงหาคม ประจำปี) พร้อมแนบคู่มือ "การประเมินผลข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.25.. ตามมติคณะรัฐมนตรี" เพื่อให้กรมป่าไม้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายละเอียดดังกล่าว

2.4.2 กรมป่าไม้แจ้งนักวิจัยจัดทำข้อเสนอการวิจัย ตามแผนความต้องการภาพรวมงานวิจัยของหน่วยงานภาครัฐ โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ... (พ.ศ. 25..-25..) และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ.ศ. ....

2.4.3. นักวิจัยจัดส่งข้อเสนอการวิจัย ให้สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ประเมินผลความเป็นไปได้ทางวิชาการ งบประมาณ และจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อเสนอการวิจัยตามแนวทาง และหลักเกณฑ์การพิจารณา

2.4.4 สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้จัดส่งข้อมูลและเอกสารประกอบการเสนอของบประมาณแผ่นดินประจำปี โดยผ่านการประเมินผลจากหน่วยงาน พร้อมทั้งจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อเสนอการวิจัยเรียบร้อยแล้วให้ วช. โดยผ่านระบบบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (National Research Project Management : NRPM) ซึ่งเป็นระบบสารสนเทศที่ทำงานผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากนั้น วช. จะดำเนินการส่งข้อเสนอการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ) ประเมินผลต่อไป

2.4.5 วช. ประมวลผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิโดยจัดทำเป็นภาพรวมซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดได้หลากหลายและกลุ่ม อาทิสาขาวิชาการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ หน่วยงานระดับกรม, ประเภทการวิจัย และแจ้งผลนี้ให้สำนักงบประมาณเพื่อใช้ประกอบการจัดสรรงบประมาณต่อไป

2.4.6 แจ้งผลการประเมินผลข้อเสนอการวิจัยให้กรมป่าไม้ทราบ

3. แนวทางปฏิบัติในการจัดสรรงบประมาณแผนงาน/โครงการวิจัย

3.1 ให้ ผู้อำนวยการกลุ่มงาน/หัวหน้าแผนงาน/โครงการวิจัยและคณะผู้วิจัย พิจารณาจัดสรรงบประมาณโครงการวิจัยย่อยภายในชุดโครงการวิจัย และแจ้งผลให้ คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอและติดตามผลโครงการวิจัย เพื่อเสนอผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้พิจารณา

3.2 การจัดสรรงบวิจัย ให้จัดงบบริหารกลางของชุดโครงการวิจัย และจัดงบโครงการวิจัยย่อย โดยแยกหมวดค่าใช้จ่าย ดังนี้

3.2.1 หมวดค่าจ้างชั่วคราว

ให้จ้างตามความจำเป็น โดยจ้างในงบบริหารกลาง เพื่อใช้ร่วมกันในชุดโครงการวิจัย ยกเว้นกรณีจำเป็นต้องมีผู้ช่วยวิจัยที่เฉพาะในโครงการวิจัยย่อย ทั้งนี้ให้กำหนดอัตรา และระยะเวลาการจ้างที่แน่นอน (เดือนที่เริ่มจ้างจนถึงสิ้นสุดการจ้าง ภายในปีงบประมาณ)

3.2.2 หมวดค่าวัสดุ ใช้สอย และตอบแทน

เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการประสานและติดตามงานภายในชุดโครงการวิจัย และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานวิจัย กรณีค่าตอบแทน ได้แก่ค่าอาหารทำการนอกเวลา ค่าตอบแทนวิทยากร ฯลฯ

3.2.3 หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

ให้ตั้งรายการที่จำเป็นจริง ๆ และใช้ประโยชน์คุ้มค่าในระยะยาว โดยสืบราคาที่เป็นปัจจุบัน และจัดเตรียมรายละเอียดคุณสมบัติของครุภัณฑ์ (Specification) ไว้เพื่อสะดวกในการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

3.2.4 ชุดโครงการวิจัย สามารถปรับลดโครงการวิจัยย่อยและปรับแผนงานได้ตามความเหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

4. การติดตามและประเมินผล

วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลการวิจัย

- 1) เพื่อการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลโครงการวิจัย
- 2) เพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับโครงการวิจัย
- 3) เพื่อรับทราบผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในโครงการวิจัย โดยเฉพาะผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) รวมทั้งความพึงพอใจของสังคมต่อผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 4) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ภาพรวมการวิจัยในประเด็นต่างๆ

4.1. การประเมินผลการวิจัยก่อนดำเนินการวิจัย (Ex-ante' Evaluation)

เป็นการประเมินผลข้อเสนอโครงการวิจัยและแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจ สอบความเหมาะสมของทรัพยากรนำเข้าต่างๆ และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายขององค์กรและ/หรือที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีการปรับเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าให้เหมาะสมเพื่อให้โครงการสามารถดำเนิน การบรรลุตามเป้าหมาย การประเมินนี้นับรวมถึงตั้งแต่การพิจารณาความต้องการงานวิจัยไปจนถึงการพิจารณาอนุมัติให้เริ่มทำการวิจัย วิธีประเมินใช้การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มหภาค การมองอนาคต การจัดลำดับ (Portfolio analysis) และ การใช้ศาสตร์ของพลวัต ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบอนาคตที่ต้องการและการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ผลได้ ผลเสีย และความเหมาะสมกับห้วงเวลา

4.2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ (On-going Evaluation)

เป็นการประเมินการปฏิบัติงานตามโครงการว่าเป็นไปตามนโยบายแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคใดๆ หรือไม่อย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการปรับปรุงแผนงาน และสามารถช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป การประเมินในระยะนี้จะครอบคลุมตั้งแต่การเริ่มดำเนินการวิจัยไปจนการพิจารณาให้หยุดการดำเนินการ โดยใช้วิธีการตรวจสอบ (Audit) ทั้งภายในหรือภายนอก

4.3 การประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ (Ex-post Evaluation)

เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการทั้งในระดับผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impacts) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุง ขยาย สัมเลิกหรือยุติโครงการ พัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการในอนาคตให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตอบสนองต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้นต่อไป การประเมินในขั้นนี้กระทำทุกโครงการวิจัยนับตั้งแต่จุดสิ้นสุดไปจนถึงการนำไปใช้ประโยชน์ โดยใช้วิธีการทางการเงิน การพิจารณาตัดสิน (ผู้เชี่ยวชาญ วิทยสหาย ผู้ใช้ หรือผู้มีอำนาจตัดสินใจ) วิธีการเรียนรู้ และวิธีการแบบพิเศษเฉพาะทางอื่นๆ

การประเมินการวิจัยจะวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดการประเมินฯ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบของการวิจัย คือ

ประสิทธิผลของการวิจัย เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้แต่แรก

ประสิทธิภาพของการวิจัย เป็นการประเมินความเหมาะสมสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร และกระบวนการทำงานเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์

ผลกระทบของการวิจัย เป็นการประเมินผลอันสืบเนื่องจากการวิจัยที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การพัฒนาคน สังคม สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ รวมทั้งที่สามารถประเมินผลในมิติการเงินหรือเศรษฐศาสตร์ และมิติทางสังคม ตลอดจนการประเมินคุณค่าของการวิจัย

การติดตามและประเมินผลงานวิจัยที่สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ดำเนินการวิจัยเสร็จสมบูรณ์แล้ว วช.จะ ดำเนินการประเมินผลหลังสิ้นสุดการวิจัย เฉพาะที่มีแผนการดำเนินงานสิ้นสุดในปีงบประมาณที่กำหนดเท่านั้น เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จะดำเนินการประเมินผลการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่มีแผนการดำเนินงานสิ้นสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 เป็นต้น โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. วช.ทำหนังสือขอความร่วมมือถึงกรมป่าไม้ที่ส่งข้อเสนอการวิจัยให้ วช. ประเมินผล ทำการประเมินผลโครงการวิจัยและแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัยของกรมป่าไม้ตามหลักเกณฑ์ที่ วช. จัดทำขึ้น ได้แก่ แบบประเมินผลการวิจัยรายโครงการและแบบประเมินผลการวิจัยในภาพรวมของประเทศ
2. สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ แจ้งหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้อำนวยการแผนงานวิจัยในสังกัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในแบบประเมินผลการวิจัยรายโครงการ และส่งกลับผู้ประสานหน่วยงาน
3. สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ มอบหมายหรือแต่งตั้งให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการประเมินคุณภาพของผลการวิจัยเป็นรายโครงการ และรายแผนงานวิจัย
4. สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ ประมวลผลข้อมูลจากแบบประเมินผลรายโครงการและรายแผนงานวิจัยทั้งหมด แล้วจัดทำรายงานการประเมินผลในภาพรวมของหน่วยงานและจัดส่งให้ วช. ดำเนินการประเมินผลการวิจัยในภาพรวมของประเทศต่อไป

5. การเขียนรายงานผลการวิจัย

5.1 ความนำ ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ต่อไปนี้

5.1.1 ภูมิหลังที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ค้นคว้าวิจัย

5.1.2 ความจำเป็นที่จะต้องศึกษาปัญหาข้อนี้ (need for the study) หมายถึง สาเหตุที่ทำให้จำเป็นต้องศึกษาในเรื่องนี้ เพื่อความก้าวหน้าของวิชาการในแขนงนั้น

5.1.3 ปัญหาการวิจัย (statement of problem) หมายถึง ข้อความที่ชี้ให้เห็นถึงข้อความ หรือข้อคำถามที่ผู้เขียนต้องการศึกษาค้นคว้า

5.1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (research objectives) หมายถึง ความมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการค้นหาข้อเท็จจริงโดยวิธีการวิจัย

5.1.5 สมมุติฐานการวิจัย (research hypothesis)

5.1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น (basic assumption) หมายถึง ความคิดพื้นฐานบางประการ ซึ่งผู้เขียนประสงค์จะทำความเข้าใจกับผู้อ่านเกี่ยวกับปัญหานั้น

5.1.7 ขอบเขตของปัญหา และความจำกัดของปัญหา (scope and limitation of the problem) หมายถึง การขีดวงจำกัดลงให้แน่นอนว่าจะศึกษาพิจารณาในขอบเขตไหน กำหนดสถานที่ กำหนดคุณสมบัติของตัวอย่างที่นำมาศึกษา

5.1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หมายถึง ข้อความที่ชี้ให้เห็นว่า เมื่อศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้แล้ว ข้อค้นพบอันเป็นผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อใคร ในลักษณะใด

5.1.9 คำจำกัดความ (definition) ของคำสำคัญต่าง ๆ

5.2 เอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (related literature หรือ review of related studies)

ในส่วนนี้ผู้เขียนจะต้องชี้แจงว่า เกี่ยวกับเรื่องที่มีการศึกษามีใครเขียนไว้ในหนังสือเล่มใดเรื่องอะไร มีความอะไรบ้างที่เป็นประโยชน์ให้ความรู้ที่ชัดเจนถูกต้องที่จะนำมาใช้เป็นกรอบความคิดประกอบการศึกษาเรื่องนี้ ทั้งนี้ผู้เขียนอาจสรุปความ กำหนดเป็นสมมุติฐานการวิจัยไว้ในตอนท้ายก็ได้ การกล่าวถึงเอกสารที่เกี่ยวข้องนี้อาจรวมไว้ในความนำหรือแยกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากก็ได้ ทั้งนี้ให้พิจารณาตามความเหมาะสม

5.3 การเขียนผลของการวิจัย (results)

ในส่วนนี้ให้นักวิจัยเสนอผลของการวิจัยรวมทั้งสรุปผลงานตั้งแต่ต้นจนถึงผลที่ได้ นอกจากนี้ อาจกล่าวถึง

5.3.1 ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญอย่างไรต่อสถานการณ์ที่เป็นจริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะ (recommendation) และการอภิปรายเกี่ยวกับผลการค้นคว้า อาจกล่าวถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ บางกรณีอาจมีเพียงข้อเสนอแนะหรือการอภิปรายเกี่ยวกับผลการวิจัยอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นก็ได้

5.3.3 ข้อเสนอให้มีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหานี้ในแง่อื่น ๆ หรือด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม

5.4 ลักษณะของรายงานผลงานวิจัยที่ดี

5.4.1 การนำหลักการและ/หรือทฤษฎีมาใช้อย่างเหมาะสม ในการศึกษาวิจัย จะต้องมีการวิเคราะห์เจาะลึกในรายละเอียดของเนื้อหา โดยมีหลักการหรือทฤษฎีมารองรับอย่างเหมาะสม หลักการหรือทฤษฎีดังกล่าวควรเป็นที่ยอมรับในแวดวงสาขาวิชาการนั้น ๆ พอควร และตรงกับเรื่องที่ศึกษาค้นคว้า

5.4.2 การแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม จุดมุ่งหมายสำคัญในการเขียนรายงาน นอกจากเพื่อให้มีการค้นคว้าอย่างกว้างขวางแล้ว ยังมุ่งให้เกิดความคิดในทางริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถนำหลักการ ทฤษฎีมาใช้ในเรื่องที่เฉพาะเจาะจง จะศึกษาอย่างลึกซึ้ง เรื่องที่ศึกษาอาจมีผู้อื่นเคยศึกษาค้นคว้ามาแล้วก็ได้ แต่ผู้รายงานจะต้องแสดง “จุดยืน” หรือจุดเด่นที่แตกต่างจากผู้อื่นอย่างชัดเจน เช่น เสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ยังไม่เคยมีผู้ทำมาก่อน หรือเคยมีผู้ทำแต่ไม่ชัดเจนเพียงพอ ผู้เขียนก็เสนอวิธีการที่เชื่อว่าจะแก้ปัญหาได้ โดยต้องชี้แจงแสดงผลอย่างเหมาะสม

5.4.3 ความสมบูรณ์และความถูกต้องของเนื้อหาสาระของรายงาน รายงานที่ดีจะต้องมีความสมบูรณ์ถูกต้องในข้อเท็จจริง เนื้อหาสาระจะต้องสมบูรณ์ตามชื่อเรื่องที่กำหนด การอ้างอิงที่มาหรือแหล่งค้นคว้า จะต้องแน่ใจว่าถูกต้อง มิใช่อ้างอิงกันต่อ ๆ มา โดยผิดเพี้ยนจากแหล่งปฐมภูมิ การค้นคว้าควรศึกษามาจากหลายแหล่ง เพื่อเปรียบเทียบ ไม่นิ่มเอียงไปทางใดทางหนึ่ง ข้อมูลที่จะนำมากล่าวต้องตรวจสอบจนแน่ใจ

5.4.4 ความชัดเจนของการเขียนรายงาน รายงานจะต้องมีความชัดเจนในด้านลำดับการเสนอเรื่อง การใช้ภาษา การใช้แผนภูมิ/ภาพประกอบรายงาน เพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย

5.4.5 ความเหมาะสมของรูปแบบการเขียนรายงาน รายงานที่ดีนอกจากจะมีเนื้อหาสมบูรณ์แล้ว รูปแบบยังจะต้องเหมาะสมในด้านการจัดเค้าโครงเรื่องอย่างเป็นระเบียบไม่ซ้ำซ้อนสับสนการอ้างอิง อันได้แก่ เชิงอรรถและบรรณานุกรมจะต้องถูกต้อง เพื่อแสดงจรรยาบรรณของผู้เขียน และเป็นแหล่งชี้แนะให้ผู้สนใจได้ติดตามศึกษาค้นคว้าต่อไป นอกจากนี้ ยังเป็นการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายอีกด้วย

6. การเขียนบทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่หรือจัดทำเป็นองค์ความรู้

6.1 ส่วนประกอบของบทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการ ประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วนคือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนอ้างอิง

6.1.1 บทความทางวิชาการโดยทั่วไป ประกอบด้วย ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน และข้อความแนะนำผู้เขียน ส่วนเนื้อหา ได้แก่ ความนำ เนื้อเรื่อง ซึ่งแบ่งเป็นประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยและบทสรุป ส่วนอ้างอิง ได้แก่ บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

6.1.2 บทความเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน และข้อความแนะนำผู้เขียนส่วนเนื้อหา ได้แก่ ความนำ วัตถุประสงค์ วิธีวิเคราะห์ ขอบเขตการวิเคราะห์ เนื้อเรื่อง ได้แก่

ลักษณะหรือสภาพของเรื่องที่วิเคราะห์ การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และการวิเคราะห์แนวทางแก้ไข บทสรุปเป็นการย่อสาระและวิเคราะห์แนวทางแก้ไข ส่วนอ้างอิง ได้แก่ บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง

6.1.3 บทความวิจัย ประกอบด้วย ส่วนนำ ได้แก่ ชื่อเรื่องงานวิจัย ชื่อผู้วิจัยและคณะ ตลอดจนรายละเอียดของผู้วิจัย และบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนเนื้อหา ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ สมมุติฐานของงานวิจัย (ถ้ามี) ขอบเขตที่ครอบคลุมในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย (ประกอบด้วยข้อมูลประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล) ผลการวิจัย (สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ) ส่วนอ้างอิง ได้แก่ บรรณานุกรม / เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก (ถ้ามี)

6.2 ลักษณะสำคัญของบทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการที่ดี มีลักษณะทางคุณภาพที่สำคัญ ประมวลได้ดังนี้

6.2.1 มีประเด็นหรือแนวคิดที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระทางวิชาการที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และทันสมัย

6.2.2 มีการวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ มีการสรุปประเด็น มีการสังเคราะห์ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ และเสนอความรู้ หรือวิธีการที่เป็นประโยชน์

6.2.3 สอดแทรกความคิดริเริ่ม หรือความรู้ใหม่ที่เป็ ประโยชน์ หรือแสดงทัศนะทางวิชาการของผู้เขียนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง

6.2.4 มีการค้นคว้าอ้างอิงจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทันสมัย ครอบคลุม และมีการอ้างอิงอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามแบบแผน

6.2.5 มีการนำเสนอข้อมูลที่เข้าใจง่าย และเป็นระบบ ใช้ศัพท์และภาษาทางวิชาการอย่างเหมาะสมมีตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ประกอบตามความจำเป็น เพื่อให้เข้าใจง่ายและชัดเจน

6.2.6 มีการวิเคราะห์ วิจัยให้ผู้อ่านเห็นประเด็นสำคัญอันเป็นสาระประโยชน์ที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอแก่ผู้อ่าน ซึ่งอาจจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ส่วนตัว หรือประสบการณ์และผลงานของผู้อื่นมาใช้

6.2.7 มีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเกิดความกระจำในความรู้ ความคิดที่นำเสนอ

6.2.8 มีการอ้างอิงทางวิชาการและให้แหล่งอ้างอิงทางวิชาการอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามหลักวิชาการ และจรรยาบรรณของนักวิชาการ

6.2.9 มีการอภิปรายให้แนวคิด แนวทางในการนำความรู้ ความคิดที่นำเสนอไปใช้ให้เป็นประโยชน์ หรือมีประเด็นใหม่ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความต้องการสืบเสาะหาความรู้หรือพัฒนาความคิดในประเด็นนั้นๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

คารเศศ บรรเทงจิตร. 2549. การเขียนบทความทางวิชาการ. ใน การอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร การอบรมเทคนิคการเขียนบทความทางวิชาการ. สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

บัณฑิตวิทยาลัย. 2553. คู่มือการพิมพ์วิทยานิพนธ์ สายวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 161 น.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการกุ่มภารกิจด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม. มปป. คู่มือการเขียนรายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 34น.

ภาคผนวก

1. แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัย ตามข้อเสนอของ วช.
  - 1.1 แบบเสนอแผนงานวิจัย แบบ ว-1 ช
  - 1.2 แบบเสนอโครงการวิจัย แบบ ว-1 ค
  - 1.3 แบบรายงานความก้าวหน้าแผนงานวิจัย/โครงการวิจัย แบบ ต-1 ช/ค
2. ปฏิทินการผลิตผลงานวิจัยและการติดตามผล

ปฏิทินการผลิตผลงานวิจัยและการติดตามผล

เดือน	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
มกราคม – พฤษภาคม	วางแผนและจัดทำโครงการวิจัย	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
มิถุนายน	พิจารณาแผนงาน/โครงการวิจัยใหม่และโครงการวิจัยต่อเนื่อง <ul style="list-style-type: none"> ● พิจารณาแผนงาน/โครงการวิจัยใหม่ ● ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่ดำเนินการในปีงบประมาณที่แล้ว ● สรุปผลโครงการที่เสนอขอใหม่และโครงการวิจัยต่อเนื่อง 	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
กรกฎาคม – สิงหาคม	1. พิจารณาแผนงาน/โครงการวิจัย <ul style="list-style-type: none"> ● พิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยใหม่ (ล่วงหน้า 2 ปี) ● ประเมินผลข้อเสนอโครงการ ● จัดลำดับความสำคัญ ● สรุปผลโครงการที่เสนอขอใหม่และโครงการวิจัยต่อเนื่อง ● เตรียมข้อมูลแผนงานวิจัยเพื่อส่งกรมป่าไม้และ วช. 2. เตรียมแผนงานงบประมาณวิจัย <ul style="list-style-type: none"> ● จัดงบประมาณโครงการวิจัยใหม่(ปีถัดไป) และโครงการวิจัยต่อเนื่อง ● พิจารณางบประมาณแผนงาน/โครงการวิจัยใหม่ (ปีถัดไป) และต่อเนื่อง 3. เตรียมจัดทำแผนงบประมาณส่งกรมป่าไม้	คณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยฯ
กันยายน – พฤศจิกายน	ส่งโครงการวิจัยใหม่ (ล่วงหน้า 2 ปี) และโครงการต่อเนื่องให้ วช. <ul style="list-style-type: none"> ● ภาพรวมงานวิจัย (ว 6) ● บัญชีรายชื่องานวิจัย (บช 3) ● ข้อเสนอการวิจัย (ว 1ช/ด) ● รายงานความก้าวหน้า (ต 1ช/ด) ● ข้อมูลระบบฐานข้อมูล 	เลขานุการคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยฯ

